

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
КРИВООЗЕРСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ АКСУБАЕВСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ул. Ленина, 9а село Кривоозерки, 423051,

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АКСУБАЙ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ КӘКРЕ КҮЛ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА
КОМИТЕТЫ

Ленина ур. 9а., Кәкре Күл авылы,
423051

Тел. (8-84344-4-43-45) ОГРН 1061665002519, ОКПО 94318501, ИНН/КПП 1603004871 /160301001

E-mail: Krozer.Aks@tatar.ru, <http://Aksubaevo.tatarstan.ru>

№17

30 октябрь 2025 ел

КАРАР

«2016-2027 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл жирлегендә мәдәниятне үстерү» муниципаль программасын раслау турында Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл жирлеге Башкарма комитетының 2024 елның 25 октябрендәге 11 номерлы карарына үзгәрешләр кертү хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 елгы 131-ФЗ номерлы Федераль законга, «Мәдәният турында» 03.07.1998 елгы 1705 номерлы Татарстан Республикасы Законына, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы «Кәкре Күл авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына таянып, Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл жирлеге Башкарма комитеты КАРАРЫ:

1. «2016-2027 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл жирлегендә мәдәниятне үстерү» муниципаль программасын раслау турында «Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл жирлеге Башкарма комитетының 2024 елның 25 октябрендәге 11 номерлы карарына түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1.1. Карарның исемен түбәндәге редакциядә бәян итәргә: «2019-2028 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл жирлегендә мәдәниятне үстерү» муниципаль программасын раслау турында».

1.2. «2019-2028 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл жирлегендә мәдәниятне үстерү» муниципаль программасын кушымта итеп бирелә торган редакциядә бәян итәргә.

2. Әлеге карарны Аксубай муниципаль районы рәсми сайтында <http://aksubayevo.tatar.ru> урнаштырырга һәм рәсми хокукый мәгълүмат порталында <http://pravo.tatarstan.ru> бастырып чыгарырга.

3. Әлеге карар үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Кәкре Күл авыл жирлеге
Башкарма комитеты жетәкчесе

С. С. Елисеев

**2019-2028 елларга Татарстан Республикасы
Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлегендә мәдәниятне үстерү»озак
сроклы муниципаль максатчан программасы**

Программа Паспорты

Программа исеме	«2019-2028 елларга Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлегендә мәдәниятне үстерү»
Программаны эшләү өчен нигез	Программа РФ, ТР Конституциясе, федераль кануннар, ТР кануннары нигезендә эшләнгән. Муниципаль берәмлек уставы, норматив хокукий актлар белән
Муниципаль заказчы-программа координаторы	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлеге Башкарма комитеты
Программаны төп эшләүчеләр	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлеге Башкарма комитеты
Программа Максатлары	Аксубай районы Кәкре Күл авыл җирлегендә яшәүчеләрнең мәдәният, сәнгать һәм кинематография өлкәсендәге агымдагы ихтияжларын канәгатьләндерү һәм яңаларын формалаштыру, җирлектә яшәүчеләр һәм кунаклар өчен мәдәният, кинематография сәнгате учреждениеләренең җәлеп итүчәнлеген арттыру Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлеге территориясендә яшәүче гражданнарның тормышын һәм тынычлыгын саклауны, экстремизмга һәм терроризмга каршы тору, Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлегендә аларның чагылышларын профилактикалау һәм кисәтү нигезендә аларның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен арттыру
Программа бурычлары	1. Милли музыкаль традицияләрне саклау һәм үстерү, заманча музыка сәнгатен үстерү; 2. Милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгыту, социаль, этник һәм конфессиональ нигездә конфликтларны профилактикалау һәм булдырмау; 3. Халыкның террорчылык һәм экстремистик идеология чагылышларына түземсезлек атмосферасы тудыруга юнәлдерелгән җәмәгәтчелек фикерен формалаштыру
Гамәлгә ашыру сроклары	2019-2028 еллар
Ярдәмче программалар	- «2019-2028 елларда клуб концерт оешмаларын һәм башкару сәнгатен үстерү» "2019-2028 елларда террорчылыкны һәм экстремизмны профилактикалау»

Программаны финанслау күләмнәре	2019-2028 елларга Программаны финанслау күләме 20393,49 мең сум тәшкил итә, шул исәптән: 2019 ел-881,49 мең сум 2020 елга-1343,0 мең сум 2021 ел-1348,0 мең сум 2022 ел-1353,0 мең сум 2023 ел-1358,0 мең сум 2024 ел-1837,0 мең сум 2025 ел-2550,0 мең сум 2026 ел-2979,0 мең сум 2027 ел-3234,0 мең сум 2028 ел-3510,0 мең сум Искәрмә: программаны финанслау күләмнәре фараз характерында була һәм, шул елга тиешле дәрәжәдәге бюджетларны формалаштыруны, шулай ук чараларны уртак финанслауга федераль һәм республика бюджетларыннан акчалар бүлеп бирүне исәпкә алып, ел саен төзәтелергә тиеш.
Программаның максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижәләре (нәтижәләренә бәяләү индикаторлары) һәм аның бюджет нәтижәләсегә күрсәткечләре	Программа чараларын гамәлгә ашыру 2028 елга түбәндәгеләрне ирешергә мөмкинлек бирәчәк: - төрле дәрәжәдәге конкурсларда, фестивальләрдә катнашучылар санын арттыру; - массакүләм һәм мәдәни-массакүләм программа чараларында катнашучылар өлешен арттыру; - үзешчән сәнгать сәнгатенең клуб формироваиеләрен арттыру һәм аларда катнашучылар санын арттыру; - жирлек халыкларының этномәдәни үзенчәлеген саклап калуга юнәлдерелгән мәдәни акцияләр һәм программалар санын 5 чарага кадәр арттыру; - дәүләт органнары, мәдәни-агарту учреждениеләре, милли-мәдәни берләшмәләр, шулай ук аерым граждaннар белән уртак проектлар санын 2 проектка кадәр арттыру; - жирлектә "Изге Троица", «Спас күңел ачулары " халык бәйрәмнәрен үткөрү саны-2; Террорчылык һәм экстремистик күренешләрнең барлык фактларына карата түземсезлек формалаштыруны камилләштерү; Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл жирлегә территориясендә толерантлык, башка мәдәниятләргә хөрмәт идеяләрен пропагандалау һәм тарату өчен бердәм мәгълүмат киңлеген булдыру; Яшьләр арасында милләтара татулык һәм толерантлык атмосферасының ныгуы.
Программаның үтәлешен тикшереп торуны оештыру системасы	Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл жирлегә Советы; Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл жирлегә Башкарма комитеты.

**Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә гомуми характеристика,
шул исәптән аны хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар**

Хәзерге вакытта Аксубай муниципаль районының Кәкре Күл авыл җирлегендә 2 муниципаль мәдәният һәм сәнгать учреждениесе эшли. Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлегенең мәдәният объектларының гомуми челтәре түбөндәгеләрне үз эченә ала: 2 һәркем файдалана алырлык китапханә, 2 мәдәни-ял итү тибындагы учреждение. Аксубай муниципаль районының Кәкре Күл авыл җирлегендә мәдәният һәм сәнгать өлкәсенә ярдәм итүгә һәм үстерүгә 2025 елда җирлек бюджетыннан 2550,0 мең сум акча жибәрелгән. Тармакта эшләүчеләр саны 6 кеше тәшкил итә. Шактый акчалар матди-техник базаны үстерүгә, тармак объектларын төзүгә һәм реконструкцияләүгә, мәдәният учреждениеләре җиһазларын комплекслы мәгълүматлаштыруга һәм модернизацияләүгә юнәлтелә.

Социологик тикшеренүләр мәгълүматларына караганда, мәдәният учреждениеләренең гамәлдәге челтәре халыкның ихтыяжларын тулысынча канәгатьләндерми. Халыкны бәяләүдә җитәрлек тәмин ителмәү беренче чиратта түбөндәге проблемалар белән бәйле:

- мәдәният объектларын урнаштыруның тигез булмавы, гамәлдәге учреждениеләрнең чагыштырмача югары "һәркем файдалана алырлык бусагасын" саклап калу;
- мәдәният учреждениеләре күрсәтә торган хезмәтләр күләме һәм төрләрә гражданнарның таләпләренә, өстенлекләренә һәм өметләренә тулысынча туры килми;
- мәдәният учреждениеләренең ял итү һәм иҗат эшчәнлегә, мәгариф һәм үзлегенчән белем алу, чаралар үткөрү, һәвәскәр берләшмәләр эшчәнлегә өчен заманча югары технологияле җиһазлар белән җитәрлек дәрәжәдә җиһазландырылмавы, шулай ук халыкның төрле категорияләре, шул исәптән хәрәкәт итүләре аз булган һәм тормыш эшчәнлегендә башка чикләүләр булган мәдәният учреждениеләренең файдалана алуын тәмин итү чаралары белән тәмин ителмәве;
- сәнгатьнең төрле жанрларында (музыкаль, театр), концерт-филармония һәм күргәзмә эшчәнлегендә фестиваль һәм башка программалар үткөрү, концерт һәм башка сәнгать коллективлары өчен база буларак куллану өчен югары дәрәжәдәге эре заманча комплексларга кытлык.

Мәдәният өлкәсендә булган проблемаларны җиңү механизмы

Проблема эчтәлегә	Җиңү механизмы
Мәдәни-ял итү тәкъдимнәре гражданнар сорауларының бөтен диапазонын капламый	Мәдәни-ял итү эшчәнлегә өлкәсендә эшнең яңа формаларын һәм ысулларын кертү
Мәдәният учреждениеләренең матди-техник базасының җитәрлек дәрәжәдә үсмәве	Тармакның матди-техник базасын ныгыту һәм мәгълүматлаштыру, җиһазларны модернизацияләү, бюджеттан тыш акчалар, дәүләтнеке булмаган структуралар җәлеп итү
Инвалидлар, тормыш эшчәнлегә чикләнгән затлар өчен мәдәният учреждениеләреннән файдалану мөмкинлегә җитәрлек булмау	Мәдәният учреждениеләрен махсус техника белән тәмин итү, мәдәният учреждениеләрен инвалидлар һәм башка аз хәрәкәтләнүче гражданнар өчен җайлаштыру, дистанцион хезмәт күрсәтүне үстерү
Инновацион мәдәни проектлар эшләү һәм аларны гамәлгә кертү зарурлыгы	Инновацион проектларга, иҗади остаханәләргә грант ярдәме

Меры регулирования и управления рисками с целью минимизации их влияния на достижение целей Программы

Программа максатларына ирешүгә аларның йогынтысын минимальләштерү

максатында рискларны жайга салу һәм алар белән идарә итү чаралары.

Программаны гамәлгә ашырганда хәвеф-хәтәрләргә анализ ясауны муниципаль заказчы - Программаның координаторы - Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлегенә Башкарма комитеты гамәлгә ашыра.

Иң җитди куркынычларга ярдәмче программаларны гамәлгә ашыруның финанс һәм административ куркынычларын кертәргә мөмкин. Финанс куркынычы программа буенча кабул ителгән финанс йөкләмәләрен тулысынча үтәмәүдән гыйбарәт. Финанс хәвефен чикләү ысулы булып программа чараларының финанс күрсәткечләренә һәм ирешелгән нәтижеләргә карап күрсәткечләргә ел саен төзәтмәләр кертү тора. Программа чараларын Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлегенә бюджетыннан финанслау җитмәү куркынычын киметү мәдәният, социаль партнерлык өлкәсендәге инновацион проектларның инвестицияләр җәлеп итүчәнлегенә механизмнарын булдыру юлы белән гамәлгә ашырыла. Административ хәвеф-хәтәр программа белән нәтижәсез идарә итүгә бәйле, бу ярдәмче программаларның максатларын һәм бурычларын үтәмәүгә китерергә мөмкин. Административ куркынычны чикләү ысуллары булып тора:

программа чараларын үтәү барышын тикшереп торыу һәм Программаны гамәлгә ашыруга ағымдагы идарә итү механизмын камилләштерү;

программаны гамәлгә ашыруның еллык планнарын формалаштыру;

программа күрсәткечләре (Индикаторлары) үтәлешенә өзлексез мониторинг;

халыкка мәгълүмат җиткерү һәм Программаны гамәлгә ашыру барышы турында белешмәләргә ачык бастырып чыгару.

Хәвеф - хәтәрләр белән идарә итү чараларын күрү программаны гамәлгә ашыруны мониторинглау һәм аның нәтижеләлеген һәм нәтижеләлеген бәяләү нигезендә Программаның муниципаль заказчысы-координаторы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Программаның төп максатлары, бурычлары, ахыргы нәтижеләрен һәм аны гамәлгә ашыру срокларын тасвирлау

Программаның максаты 2018 - 2028 елларга "Татарстан Республикасы мәдәниәтен үстерү" республика программасы белән билгеләнгән Татарстан Республикасы Дәүләт мәдәни сәясәтенең өстенлекләренә нигезләнгән.

Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлегенә социаль-иқтисадый үстерү максатларында мәдәният һәм сәнгать өлкәсен тотрыклы үстерү өчен тиешле шартлар тудыру белән беррәттән, өлгә программаның стратегик максаты булып Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлегендә яшәүчеләрнең мәдәният, сәнгать өлкәсендәге ағымдагы ихтияжларын канәгатьләндерү һәм яңаларын формалаштыру, мәдәният, сәнгать учреждениеләренә җирлектә яшәүчеләр һәм кунаклар өчен җәлеп итүчәнлеген арттыру тора. Бу максатка ирешү өчен системалы характердагы кайбер бурычларны хәл итәргә кирәк, шул исәптән:

милли музыкаль традицияләргә саклау һәм үстерү, заманча музыка сәнгәтен үстерү;

Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлегендә халык сәнгать һөнәрләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү;

Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлегенә территориясендә урнашкан мәдәни мирас объектларының сакланышын һәм алардан нәтижелә файдалануны тәэмин итү;

Регионара һәм миллиләтара мәдәни хезмәттәшлеккә үстерү өчен шартлар тудыру

Программа программа чараларын гамәлгә ашыруның муниципаль дәрәжәсен күздә тотып, аларның үзгәчлекләре бурычлары тиешле ярдәмче программаларда чагылдырылган.

"2019 - 2028 елларга концерт оешмаларын һәм башкару сәнгәтен үстерү" ярдәмче программасы Милли музыкаль традицияләргә саклап калуны һәм үстерүне, заманча музыка сәнгәтен үстерүне максат итеп куя. Җирлектә муниципаль концерт оешмалары чөлтеренә бүгенге торышын, 2026 елга кадәр концерт учреждениеләренә үсеш перспективаларын чагылдыра.

«Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлегендә террорчылыкны һәм экстремистлыкны профилактикалау " ярдәмче программасы террорчылык һәм экстремистлык күренешләренә барлык фактларына карата түземсезлек

формалаштыруны, Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлеген территориясендә толерантлык, башка мәдәниятләргә хөрмәт идеяләрен пропагандалау һәм тарату өчен бердәм мәгълүмат киңлеген булдыруны камилләштерә;
Программаны гамәлгә ашыру вакыты-2019-2028 еллар.

Программаны ресурслар белән тәмин итүне нигезләү

Программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итү законнарда билгеләнгән төрлелә бирелә торган федераль бюджет, Республика, шулай ук Аксубай муниципаль районының Кәкре Күл авыл җирлеген бюджетен акчаларынан файдалануны күздә тоты. Программаны финанслауның гомуми күләме 20393,49 мең сум тәшкил итә, шул исәптән:

2019 ел-881,49 мең сум
2020 елга-1343,0 мең сум
2021 ел-1348,0 мең сум
2022 ел-1353,0 мең сум
2023 ел-1358,0 мең сум
2024 ел-1837,0 мең сум
2025 ел-2550,0 мең сум
2026 ел-2979,0 мең сум
2027 ел-3234,0 мең сум
2028 ел-3510,0 мең сум

Программаны гамәлгә ашыруны ресурслар белән тәмин итү фараз характерында була һәм, тиешле бюджетларның мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтелергә тиеш.

Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программа чараларын гамәлгә ашыру барышында муниципаль заказчы-координатор төп башкаручыларның үзара хезмәттәшлеген тәмин итә, чараларны гамәлгә ашыру барышын һәм турыдан-туры башкаручыларның акчалардан нәтиҗәле файдалануын тикшереп тора. Программа чараларын гамәлгә ашыру программа заказчысы тарафыннан Программа чараларының барлык башкаручылары белән төзәлә торган муниципаль контрактлар нигезендә Россия Федерациясә һәм Татарстан Республикасы норматив хокукый актларына төгәл туры китереп гамәлгә ашырыла.

Программаның социаль-иқтисады нәтиҗәләгән бәяләү

Мәдәниятнең фундаменталь үзгәрелгә шунда, мәдәни эшчәнлекнең мөһим нәтиҗәләре вакыт буенча кичектерелгән социаль эффектта чагыла һәм интеллектуаль потенциалның артуында, индивидуумнарның кыйммәт ориентирлары һәм үз-үзләрен тоту нормаларының үзгәрүендә чагыла, бу ахыр чиктә җәмгыять яшәеше нигезләрендә үзгәрешләргә китерә.

Программада мәдәни эшчәнлекнең агымдагы нәтиҗәләрен генә характерлый торган индикаторлар һәм цифрлы күрсәткечләр системасын куллану күздә тотыла. Шулай ук вакытта конкрет ярдәмчә программаларда үз нәтиҗәләгән күрсәткечләре булырга мөмкин. Программаны һәм аның ярдәмчә программаларын гамәлгә ашыруның нәтиҗәләгән бәяләү Программаның муниципаль заказчысы - координаторы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Программаны гамәлгә ашыруның төп социаль-иқтисады эффектлары Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлеген гражданны тормышында мәдәниятнең социаль ролен күтәрүдә һәм Кәкре Күл авыл җирлегендә тормыш сыйфатын күтәрүдә, мәдәният өлкәсендә модернизация курсы тормышка ашыру өчен уңай иқтисады атмосфера тудыруда чагыла. Бу эффект аерым алганда белдереләчәк:

-Аксубай районы Кәкре Күл авыл җирлегендә яшәүче халыкларның үзенчәлегә булганда бөтенлеген саклап калуга ярдәм итә торган мәдәни киңлек бердәмлеген ныгытуда;
 -ижади эшчәнлек өчен уңай шартлар тудыруда, мәдәнияттә һәм сәнгатьтә халыкка тәкъдим ителә торган мәдәни байлыklarның һәм мәгълүматның төрлелеген һәм аңлаешлылыгын тәмин итүдә;
 -мәдәниятне икътисадый үстерү процессларын активлаштыруда һәм тармакка жәлеп ителә торган дәүләтнеке булмаган ресурсларны үстерүдә;
 Мәдәниятне үстерү бурычлары әйләнә-тирә мохитне саклау бурычлары белән тыгыз бәйләнгән. Кагыйдә буларак, бу элемент мәдәни ландшафтларны һәм истәлекле урыннарны саклау өлкәсендә, музей-тыюлыklar эшчәнлегендә күренә. Истәлекле урыннар һәм саклана торган тарихи-мәдәни территорияләр системасын формалаштыру Экология һәм табигый мирасны саклау проблемаларын хәл итүгә турыдан-туры бәйле. Шулай итеп, Программа мәдәниятне үстерү проблемаларын әйләнә-тирә мохитне саклау бурычы белән тыгыз бәйләнештә хәл итә. Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлегә программада каралган максатчан индикаторларга һәм күрсәткечләргә фактта ирешү дәрәжәсе буларак бәяләнә.

2019-2028 елларга клуб концерт оешмаларын һәм башкару сәнгате үстерү " ярдәмче программасы

Паспорт

Муниципаль ярдәмче программа исеме	«2018-2028 елларга клуб концерт оешмаларын һәм башкару сәнгате үстерү «
Муниципаль ярдәмче программаның максаты	Аксубай районы Кәкре Күл авыл җирлеге территориясендә бердәм мәдәни киңлек булдыру һәм саклап калу; мәдәният учреждениеләренең муниципаль берәмлекләренең җирле үзидарә органнары, иҗтимагый берләшмәләр һәм оешмалар, мәгариф системасы учреждениеләре, массакүләм мәгълүмат чаралары, иҗат һәм дини оешмалар белән ведомствоара хезмәттәшлеген үстерү; -халыкта гражданлык үзенчәлеген, әхлакый-әхлакый һәм толерант дөньяга караш формалаштыру буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру. - эш юнәлешләрен һәм формаларын камилләштерү; - мәдәни-ял итү учреждениеләрендә чараларның сыйфатын яхшырту
Муниципаль ярдәмче программа бурычлары	Мәдәниятне, сәнгатьне үстерү, җирлекнең тарихи-мәдәни мирасын саклап калу һәм популярлаштыру өчен шартлар тудыру. План нигезендә массакүләм һәм бәйрәм мәдәни-массакүләм чаралар уздыру. Мәдәни-ял итү чараларында катнашучылар санын арттыру. «Мәдәният» өлкәсендә халыкта гражданлык тәңгәллеген формалаштыруны, ижади потенциалны ачуны, толерантлык тәрбияләүне, этника һәм конфессияләргә мөнәсәбәтләр културасын тәмин итә торган системаны үстерү һәм модернизацияләү
Муниципаль ярдәмче программаның муниципаль	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Емелькино авыл җирлеге Башкарма комитеты

заказчысы												
Муниципаль ярдәмче программаны эшләүче	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлегенә Башкарма комитеты											
Муниципаль ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары	2019-2028 ел											
Муниципаль ярдәмче программаны финанслау чыганакалары, шул исәптән еллар буенча:	Финанслау чыганакалары булып Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлегенә бюджеты акчалары тора											
	Чыгымнар (мең сумнарда)											
	всего	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	
Җирле бюджет акчалары	20370,27	876,27	1341	1346	1351	1356	1835	2548	2977	3232	3508	
Муниципаль ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның планлаштырыла торган нәтиҗәләре	Төрле дәрәҗәдәге конкурсларда, фестивальләрдә катнашучылар санын арттыру; Клуб формироваиеләрендә катнашучылар алган дипломнар, премияләр санын арттыру; Массакүләм һәм мәдәни-массакүләм программа чараларында катнашучылар өлешен арттыру; Үзешчән сәнгать сәнгатенең клуб формироваиеләрен һәм аларда катнашучылар санын арттыру;											

**I. Ярдемче программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә,
шул исәптән аны хәл итүгә юнәлдерелгән проблемаларга гомуми характеристика**

Кешеләрнең рухи тормышын оештыручы факторларның берсе буларак мәдәниятнең социаль роленең артуы җәмгыять үсешенә хәзерге этабының үзенчәлеге булып тора. Шулай ук вакытта мәдәният кешелекнең рухи тәҗрибәсе буларак кына түгел, ә һәр кешенең иҗатка сәләтен формалаштыручы, кеше яшәешенә нигез салучы, цивилизацияле тормышның кыйммәтләрен һәм формаларын саклап калу сәләтен формалаштыручы үзенчәлекле чынбарлык буларак та чыгыш ясый. Кешенең иҗади көчләрен, сәләтләрен һәм талантларын чагылдыру һәм үстерү өчен кирәкле шартлар булу җәмгыятьнең мәдәни үсешенә кирәкле критерий булып тора. Халыкның тормыш сыйфатының мәдәни өлешен яхшыртуга юнәлдерелгән мәсьәләләргә хәл итү җирле үзидарә органнарының мәдәният өлкәсендәге вәкаләтләрен гамәлгә ашыру һәм әлеге проблемаларны программ-максатчан метод нигезендә хәл итү зарурлыгы белән билгеләнә. Муниципаль ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру мәдәният учреждениеләренең матди-техник базасын ныгытуга юнәлдерелгән-бу хәзерге шартларда мәдәниятне социаль-икътисадый үсешнең иң мөһим ресурсларының берсе буларак тануны билгели торган конкрет адымнар.

Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру мәдәни эшчәнлекнең барлык субъектлары катнашында социаль әһәмияткә ия максатларга ирешергә мөмкинлек бирерчәк, бюджет ресурсларын нәтиҗәле тотуны тәэмин итәрчәк һәм аларга ярдәм итәрчәк:

1. Мәдәниятне, сәнгатьне үстерү, җирлекнең тарихи – мәдәни мирасын саклап калу һәм популярлаштыру өчен шартлар тудыру.
2. План нигезендә массакүләм һәм бәйрәм мәдәни-массакүләм чаралар уздыру.

ПРОГРАММАДА КАРАЛГАН ЯРДӨМЧЕ ЧАРАЛАР ИСЕМЛЕГЕ

1. Мәдәни-ял итү системасын модернизацияләү.

Өлеге процессны камилләштерү чаралары системасында:

- клуб, китапханә системасында хәзерге этапта халык белән эшләүнең өстенлекле юнәлешләрен билгеләү;
- инновацион рәвешләргә һәм ысулларны үстерү;
- районның муниципаль берәмлекләргә белән үзара хезмәттәшлеккә тәмин итү;
- мәдәни-ял итү чараларын популярлаштыру.

Мәдәни-ял итү учреждениеләрендә мәгълүмати, фәнни-теоретик һәм методик тәмин итү.

- «мәдәният» өлкәсендә программалар һәм методикалар комплексын эшләү;
- балаларда, яшүсмерләрдә һәм яшьләрдә патриотик тәрбия формаларын, методларын һәм чараларын эшләү;
- жирлекнең социаль-иқтисадый үсешендә кичрәк мәдәният учреждениеләргә өчен шартлар тудыру;
- халыкның ижади потенциалын үстерүгә ярдәм итү;

Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлегендә террорчылыкны һәм экстремистлыкны профилактикалау ярдәмче программасы паспорты

Ярдәмче программа исеме	«"Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлегендә террорчылыкны һәм экстремистлыкны профилактикалау" (алга таба-Ярдәмче программа)
Ярдәмче программаны төп эшләүчеләр	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлеге Башкарма комитеты
Ярдәмче Программаның Максаты	Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлеге территориясендә яшәүче гражданның тормышын һәм тынычлыгын саклауны, экстремизмга һәм терроризмга каршы тору, Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлегендә аларның чагылышларын профилактикалау һәм кисәтү нигезендә аларның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен арттыру
Ярдәмче Программа бурычлары	Милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгыту, социаль, этник һәм конфессиональ нигездә конфликтларны профилактикалау һәм булдырмау; Халыкның террорчылык һәм экстремистик идеология чагылышларына түземсезлек атмосферасы тудыруга юнәлдерелгән жәмәгәтчелек фикерен формалаштыру
Гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	2019-2028 еллар
Ярдәмче программаны финанслау күләме һәм чыганаclarы:	Ярдәмче программаны Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлеге бюджеты акчалары исәбеннән финанслауның гомуми күләме 23,22 мең сум тәшкил итә, шул исәптән 2019 ел-5,22 мең сум 2020 елга-2 мең сум 2021 ел-2 мең сум

	2022 ел-2 мең сум 2023 ел-2 мең сум 2024 ел-2 мең сум 2025 ел-2 мең сум 2026 ел-2 мең сум 2027 ел-2 мең сум 2028 ел-2 мең сум Искәрмә: ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фараз характерында була һәм, тиешле елга тиешле дәрәжәдәге бюджетларны формалаштыруны, шулай ук чараларны уртак финанслауга район һәм республика бюджетыннан акчалар бүлеп бирүне исәпкә алып, ел саен корректировкаланырга тиеш.
Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның көтелә торган нәтижәләре	Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру террорчылык һәм экстремистлык күренешләренең барлык фактларына карата түземсезлек формалаштыруны камилләштерә; Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлеге территориясендә толерантлык, башка мәдәниятләргә хөрмәт идеяләрен пропагандалау һәм тарату өчен бердәм мәгълүмати киңлек булдыру; Яшьләр арасында милләтара татулык һәм толерантлык атмосферасының ныгуы.
Ярдәмче программаның үтәлешен тикшереп торыны оештыру	Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруны Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлеге Советы тикшереп тора.

II. Программаны хәл итүгә юнәлдерелгән проблемага характеристика

Ярдәмче программаны эшләү һәм гамәлгә ашыру өчен нигезне Россия Федерациясе Конституциясе, шәхеснең, җәмгыятьнең һәм дәүләтнең иминлеген тәэмин итү өлкәсендәге федераль законнар, 2009 елның 5 октябрендәге Россия Федерациясендә террорчылыкка каршы торучу концепциясе, 2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясенең дәүләт милли сәясәт стратегиясе, шулай ук милләтара, динара мөнәсәбәтләренә гармонияләштерүгә юнәлдерелгән нигезләмәләренә үз эченә алган башка стратегияләр, концепцияләр, нигезләр тәшкил итә. Яшьләргә патриотик тәрбия бирү.

Хәзерге вакытта Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлегендә теркәлгән дини оешмалар юк.

Ижтимагый-сәяси, милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләренң торышы, тулаем алганда, тотрыклылык, яхшы күңеллелек, төрле социаль төркемнәр, милләтләр һәм диннәр вәкилләренең конструктив хезмәттәшлеге белән характерлана. Соңгы елларда дин тотучылар саны, гамәлдәге православие мәхәлләләре саны артты.

Шул ук вакытта Ярдәмче программаны әзерләү һәм аны алга таба гамәлгә ашыру зарурлыгы Татарстан Республикасында Террорчылыкка һәм экстремизмга каршы көрәш өлкәсендәге хәзерге вазгыятьнең киеренке булып калуына бәйле.

Террорчылыкка һәм экстремизмга каршы көрәш практикасы хәзерге вакытта дәүләт хакимияте органнарының, җирле үзидарә органнарының, ижтимагый хәрәкәтләренң һәм барлык гражданның тырышлыгын берләштерүне таләп итә.

Чараларны үтәү Аксубай муниципаль районының Кәкре Күл авыл җирлеге алдында торган аеруча кискен проблемаларны хәл итүгә мөмкинлек бирәчәк, террорчылыкка каршы тотрыклылык дәрәжәсен күтәрүдә уңай тенденцияләр тудыру гомуми иминлекне ныгытуга турыдан-туры йогынты ясаячак.

III. Ярдәмче программа чаралары
«2019-2028 елларга Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлегендә
террорчылыкны һәм экстремистлыкны профилактикалау»

№ п/п	Чара исеме	Үтәү вакыты	Башкаручы (киләшү буенча)
1	Өстәмә чараларны гамәлгә ашырырга: авыл яшьләренең мәшгульлеген тәмин итү, ял итү һәм һөнәри белем алу мөмкинлекләрен киңәйтү; авыл яшьләренең иҗтимагый хәрәкәттен үстерү буенча	2019-2028 ел	Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлеге Башкарма комитеты", Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының "мәдәният бүлеге" МКУ, яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге.
2	Яшүсмерләр арасында экстремизмны профилактикалау өлкәсендә программа һәм проектларның республика конкурсында катнашу һәм аларны балалар һәм яшьләр оешмалары эшчәнлегендә гамәлгә ашыру.	2019- 2028ел	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, "ӘМР мәдәният бүлеге" МКУ, »ӘМР "мәгариф бүлеге" МКУ
3	Җирлекнең дини берләшмәләрендә гыйбадәт вакытында дин тотучыларга дини түземлелекне формалаштыруга һәм саклауга, шулай ук дин тотучыларда террорчылыкны һәм экстремизмны конфликтлы ситуацияләргә хәл итүнең кабул ителмәслек ысуллары буларак бәяләүне булдыруга ярдәм итә торган системалы мөрәҗәгать итү инициативасы белән чыгарга.	2019- 2028ел	Җирлек башлыгы
4	Басма һәм электрон массакүләм мәгълүмат чаралары материалларына, уку-методик әдәбиятка һәм башка басмаларга аларда милләтара һәм төбәкара розгыш-талаш тудыру билгеләрен ачыклау өчен экспертиза үткөрүне оештырырга.	2019- 2028ел	Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлеге (киләшү буенча)

5	Потенциаль куркыныч объектларны паспортлаштыру.	2019-2028ел	Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлеге (килешү буенча), Кәкре Күл авыл жирлеген Башкарма комитеты
6	Жәмгыятьтә әхлакый сәламәтлекне ныгыту, милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр, кешеләр күп була торган объектларның террорчылыктан саклануы, халыкның тормышын тәмин итү объектлары проблемалары буенча «түгәрәк өстәлләр» үткөрү.	2019-2028ел	«Мәгариф бүлеге «МКУ»,» Мәдәният бүлеге " МКУ, Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты ОДМС
7	Формаль булмаган берләшмәләрне ачыклау буенча рейдлар.	2019-2028ел	Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлеге(килешү буенча)
8	Теркәلمәгән дини һәм милли берләшмәләрне ачыклау өчен дини конфессиялар һәм милли диаспоралар вәкилләре белән әңгәмәләр үткөрү	2019-2028ел	Россия Федераль миграция хезмәтенең ТР буенча идарәсенең Аксубай районы бүлеге(килешү буенча)
9	Кешеләр күп була торган биналарда гадәттән тыш хәлләр килеп чыккан очракларда гамәлләр буенча уку дәрәсләре үткөрүне оештыру	2019-2028ел	Аксубай муниципаль районы Емелькино авыл жирлеген башкарма комитеты, Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлеге(килешү буенча), «ТР буенча ФПСның 102 ПЧ (килешү буенча)
10	Барлык типтагы мәгариф учреждениеләрендә экстремизмның, бигрәк тә милләтара һәм динара дошманлыкка өндәүче теләсә нинди формаларының, зур куркыныч булуын аңлату буенча класс сәгатьләрен системалы үткөрү	2019-2028ел	«Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге, Аксубай муниципаль районының дини конфессиялар вәкилләре (килешү буенча), Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлеге (килешү буенча)
11	Ярдәмче программа чараларын мәгълүмати яктыртуны оештыру	Ел дәвамында	«Сельская новь» газетасы редакциясе (килешү буенча), Кәкре Күл авыл жирлеген клубларында стендлар